

מאמר א' • בתקופות העולם

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

The Alter of Novardok zt"l cries out over the terrible churban of the First World War, which shattered the fragile, external structures of the Torah world and left only a few yachidim standing. He warns that we cannot rebuild the yeshivos on the old, superficial foundations of social pressure, but must establish a deep, inner engine of pure avodah. To survive the raging storms of the street, we must completely isolate ourselves from the influences of the world, creating a sacred, self-contained sanctuary where a ben Torah can grow without compromise.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

וכמובן, לא היה יכול הרוח הזה לברא אנשים בעלי דעה אמתית ולב ישר,

And of course, this spirit was not able to create people who possess true understanding and an upright heart,

המקשרים לקבל השפעה ולהשפיע.

Those who are fit to receive influence and to influence.

ובכל זאת כל זמן ש"הלא לשמה" מצא מקום להתגדר בעולם והיתה מתקוממת לכל הפחות,

And nevertheless, as long as "not for its own sake" found a place to assert itself in the world and was at least rising up,

מציאות-הדיחפה הנזכר לעיל, היה מתנהל הדבר איך שהוא.

the reality of the aforementioned push, the matter would manage to get by somehow.

אבל, לדאבונו, גם מצב זה לא נמשך הרבה זמן.

But, to our deep sorrow, even this state did not last for a long time.

בשעה שהתפרצה מלחמת העולם הראשונה, נהרס ונחרב כל מה שנתקיים מסבת דיחפה החיצונית.

At the hour when the First World War broke out, everything that had been sustained only by virtue of an external push was destroyed and laid waste.

בן-התורה לא היה מלמד להיות עומד בנסיון ולעמד בתקף על דרכו,

The ben-Torah was not trained to stand in a state of nisayon and to stand with strength upon his path,

לכן נתדלדל הדבר ונהרס וכמעט רק יחידים המה אשר נשארו ולא פרקו מעליהם על התורה.

Therefore, the matter has become impoverished and ruined, and it is almost only individuals who have remained and have not cast off from upon themselves the yoke of the Torah.

ובזה הוכה מצב התורה המכה היותר גדולה ומצב הישיבות נבוה.

And with this, the standing of the Torah was struck the greatest blow, and the standing of the yeshivos became bewildered.

ועתה מה לעשות?

And now, what is there to do?

הרוח הרעה, רוח החפשויות והכפירה,

The evil spirit, the spirit of lawlessness and heresy,

רצונה לומר, מתחזקת בכל יום בעולם ומתחלת מזיקה גם לשרידי הפליטה ומטלטלת אותם לעולם ולחיים הפכיים ממש לחיי התורה.

That is to say, it grows stronger every day in the world and begins to harm even the remnants of the survivors, and tosses them to a world and to a life that are literally opposite to the life of the Torah.

מוכרחים אנו לבקש עצה איה להציל נפשות ישראל התמימות.

We are absolutely obligated to seek counsel on how to rescue the innocent souls of Yisrael,

לכל ישטפו בזרם הזמן המתגבר ומתחדש בכל יום ולכל יטבעו בגלים הסואנים.

Lest they be swept away in the current of time which grows stronger and renews itself every day, and lest they drown in the raging waves.

ורק מוצא אחד ישנו, הלא הוא להרים את מצב הישיבות ולהשיכן למצבן הראשון.

And there is only one way out, is it not to raise the standing of the yeshivos and to restore them to their original state.

ולא יועיל כלל, אם נשיב אותן למצב הקודם של תנועה הבאה מדחיפת-יד חיצונה בלי מכונה-פנימית.

And it will not help at all if we return them to the previous state of movement that comes from an external hand-push without an internal engine.

ראשית, משום שתנועה זו,

First, because this movement,

התלויה בסבות חיצוניות,

which is dependent on external causes,

אינה חזקה ומתמדת; ושנית,

is not strong and continuous; and secondly,

משום שהנסיון המר הראה לנו שבלי מחיב וגורם פנימי אפשר להתקיים רק זמן מועט וסוף הפליון לבא.

Because bitter experience has shown us that without an inner obligating force and motivator, it is only possible to endure for a short time, and destruction is bound to come in the end.

ואם רוצים אנו באמת לבנות את הישיבות מחדש,

And if we truly desire to build the yeshivos anew,

צריכים אנו להעמידן על יסודות נאמנים ולהעלותן למדרגת הישיבות בדורות הקדמונים.

We must establish them upon faithful foundations and elevate them to the level of the yeshivos in the earlier generations.

וכדי להשיג דבר זה, צריכים אנו להניח הנחה יסודית זו:

And in order to attain this thing, we must lay down this fundamental premise:

אחת נשאל, לשבת בבית ה' כל ימי חיינו,

One thing we must ask, to dwell in the house of Hashem all the days of our lives,

הינו כי אין אנו יכולים להתחבר עם העולם,

That is to say, because we are not able to connect ourselves with the world,

משום שהעולם התרחק ממנו,

Because the world has distanced itself from him,

וצריכים אנו להרגיש, שהבלי העולם והישיבה הם שני דברים הפכיים וסותרים זה את זה,

And we must feel, that the vanities of the world and the Yeshiva are two opposite things that contradict one another,

ושבדי להמלט מן ההשפעה המפסדת של העולם,

and that in order to escape from the damaging influence of the world,

על שרידי הפליטה להתחזק על מצבם ולהתרחק עוד יותר מן העולם החיצוני.

It is upon the remnants of the escape to strengthen themselves over their situation and to distance themselves even more from the external world.

בשעת חרום, כשכל קרונות מסלת-הברזל מלאים צבא-מלחמה,

In a time of emergency, when all the carriages of the railway are filled with the army of war,

מוכרחים אנו לקחת כרטיס-מסע ממחלקה הראשונה ; בשעת-חרום וסכנה כזו,

We are absolutely forced to take a first-class travel ticket; in such a time of emergency and danger,

צריכים אנו להצטמצם יותר בתוך ד' אמות של חיי התורה,

We must restrict ourselves more within the four cubits of the life of the Torah,

וכל מי שיבא להסתפח בנחלת ה',

And anyone who comes to attach himself to the inheritance of Hashem,

יְהִיָּה לוֹ עוֹלָם מִיָּחָד, שְׁשָׁם יוּכַל לִפְתּוֹחַ אֶת כְּשָׁרוֹנוֹתָיו וּמִדּוֹתָיו הַטּוֹבִים בְּאֵין מוֹנֵעַ וּמַפְרִיעַ.

He will have a unique world, where there he will be able to develop his talents and his good middos with nothing preventing or disturbing.

צָרִיכִים אָנוּ לְבָרָא מְכוּנָה-פְּנִימִית,

We must create an internal machine,

הַמְחַיֶּבֶת לְהִתְרַחֵק מִן הָעוֹלָם הַחִיצוֹנִי וּלְבַחֵר בִּישִׁיבָה לְמָקוֹם לְמוֹד וּמַעֲשֶׂה.

which obligates one to distance himself from the external world and to choose the yeshiva as a place of learning and action.

רַק מֵאֲנָשִׁים שְׂאֵינָם פּוֹסְסִים עַל שְׁתֵּי הַסְּעָפִים תּוּכַל הִישִׁיבָה לְהִבְנוֹת!

Only from people who do not limp between two opinions can the yeshiva be built!

וּכְשִׁיתְרוּמָם מָצָב הִישִׁיבוֹת,

And when the standing of the yeshivos will be elevated,

יֵשׁ תִּקְוָה שְׁגָם הָעוֹלָם יִבְנֶה מֵהֶן וְתַחַת הַשְּׁפָעַת הִישִׁיבוֹת הָרוּמָמוֹת,

there is hope that the world as well will be built up from them and under the influence of the exalted yeshivos,

תָּרוֹם קֶרֶן הַתּוֹרָה בְּכָל חוּצוֹת הָעוֹלָם.

May the horn of the Torah be raised high in all the streets of the world.

מֵאֶז וּמֵעוֹלָם הָיוּ הִישִׁיבוֹת מְשַׁפִּיעוֹת עַל הַסְּבִיבָה וּמוֹרוֹת לָעָם דֶּרֶךְ הָאֱמֶת.

From time immemorial, the yeshivos have always influenced their surroundings and taught the nation the path of truth,

מִשּׁוּם שֶׁהִישִׁיבוֹת עֲצָמָן נִשְׂאוּ בְּגָאוֹן אֶת דִּגְלֵי הַתּוֹרָה,

Because the yeshivos themselves proudly carried the banner of the Torah,

וְאוֹר הָאֱמֶת אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שְׁלֹא יִנָּצַח.

And the light of the truth, it is impossible for it not to triumph.

וְרַק כִּאֲשֶׁר נִתְמוּטֵט רוּחַ הִישִׁיבוֹת וְשָׁם שִׁקְעָה הָאֵשׁ,

And only when the spirit of the yeshivos faltered, and there the fire subsided,

הָלָה הָעוֹלָם שׁוֹלָל מוֹתָעָה, כִּי "מְהַרְסֶיהָ וּמַחְרִיבֶיהָ מֵמָּה יֵצְאוּ",

The world goes astray, utterly misled, because "your destroyers and your ravagers shall emerge from within you,"

כְּלוּמֵר, מִן הִישִׁיבוֹת עֲצָמָן יֵצְאוּ.

That is to say, from the yeshivos themselves they went out.

בכדי לתקן את המצב הנוכחי,

In order to rectify the current situation,

צריכים אנו להתחיל מבנין הישיבות על יסודות נאמנים ומהם יבנה העולם לאט לאט,

We must begin from the building of the yeshivos upon faithful foundations, and from them the world will be built slowly, slowly,

כי לא נוכל להתחיל מהעולם,

For we cannot begin from the world,

משום שעכשו דור הפלגה ממש.

Because now it is literally the generation of the dispersion.

זה מושך לכאן וזה לכאן.

This one pulls to here, and that one pulls to there.

צריכים אנו לעזוב סוף סוף את דרך הפשרות ולהפיר שרק שתי דרכים לפנינו או לעזוב לגמרי את התורה ולבחר בעולם,

We must finally abandon the path of compromises and recognize that only two paths lie before us: either to completely abandon the Torah and choose the world,

או להתבצר יותר על מצבנו ולברא לנו מדור מיוחד בפני עצמנו.

or to fortify ourselves even more upon our current standing, and to create for ourselves a distinct dwelling place on our own.

ושעת-בחירה זו הייתה כבר אצל אדם הראשון:

And this moment of choice already existed by Adam HaRishon:

להיות כמו שכל פשוט, מוכן לקיים רצון הבורא בלי שום פשרה,

to be like a simple intellect, ready to fulfill the will of the Creator without any compromise,

או להתערב עם עץ הדעת, וטעה ואמר,

or to mix with the Tree of Knowledge, and he erred and said,

שינצח את המלחמה ויתעלה עוד יותר כשיבחר בדרך האחרון.

that he should win the war and elevate himself even more when he chooses the latter path.

ואם כי הבורא הזהירו, שלא יבקש גדלות,

And even though the Creator warned him that he should not seek greatness,

כי לא יעמד בנסיון, אבל הנחש הקדמוני הסיתו שיהיה כאלקים ולא יזיק לו כלום.

For he would not stand in the nisayon, but the primordial serpent enticed him that he would be like Elokim and nothing would harm him.

ומה היה בסוף?

And what was in the end?

ויחבשו", והכיר בטעותו לאחר המעשה.

"And they saddled," and he recognized his mistake after the deed.

ותמונה זו צריכה ללמדנו,

And this picture must teach us,

שאין לנו מקום להתפתות ולטעות,

that we have no room to be enticed and to err,

שלא תפעל עלינו לרעה ההתחברות עם העולם ושפשוטות בכלל התחברות כזו.

That our connection with the world should not affect us for the bad, and that such a connection is possible at all.

אל נשכחה נא את העבר הקרוב,

Let us please not forget the recent past,

שכל מי שנטה לחבר הנפרדים האלו,

For anyone who has inclined to join these separate things together,

לא נשאר מתורתו כלום, ולכד שלא הועילה לו,

nothing remained of his Torah, and not only did it not benefit him,

עוד נהפכה לו לסם-המוות,

furthermore, it was turned for him into a potion of death,

כי מי הסית והדיח את העם לשפך בוז וקלון על כל דבר קדוש,

For who incited and led the people astray to pour contempt and shame upon every holy thing,

אם לא רק מי ששונה ופרש,

if not only one who has learned and then separated,

כמאמר חז"ל:

As the statement of Chazal (our Sages of blessed memory):

"שונה ופרש קשה מכלם" (פסחים מ"ט).

"One who learned and separated is more difficult than all of them" (Pesachim 49b).

ומה הייתה סבת פרישתו ?

And what was the reason for his withdrawal?

הלא רק זה שרצה לפסח על שתי הסעפים כאחד ולחבר את שאינם מתחברים.

Is it not only this, that he wanted to hop between two branches as one, and to connect those things that cannot be connected?

לכן אין לנו לרמות את עצמנו בעצת הנחש הקדמון, לבחר בתורה ובעולם.

Therefore, we must not deceive ourselves with the advice of the primordial serpent, to choose both Torah and the world.

כי יחדיו לא יתקיימו וסוף סוף שנשארו גרר מ כאן ומכאן.

For together they cannot endure, and in the end, one is left bald from here and from there.

אלא נזכר היסוד הנ"ל, כי אין לנו בעולמנו,

Rather, let us remember the aforementioned foundation, that we have nothing in our world,

אלא הישיבה והתורה בלבד ונתאמץ להרים את הישיבות למדרגת הישיבות הקדמוניות.

but rather the yeshiva and the Torah alone, and let us strengthen ourselves to raise the yeshivos to the level of the yeshivos of old.

ואף כי התקופה הנוכחית עת אחרת לגמרי,

And even though the current era is a completely different time,

הנה בהמשך הזמן תתפשט צורת התקופה ותקבע צורת הישיבות הקדמוניות.

Behold, in the course of time, the form of the era will spread, and the form of the ancient yeshivos will become established.

ואל יקשה לאדם להנזר מן העולם ולהצטמצם יותר ויותר בתוך המידור המיוחד לו,

And let it not be difficult for a person to separate himself from the world and to restrict himself more and more within the dwelling place designated for him,

ולמסור כל לבבו וחושיו לקניית השלמות.

and to surrender his entire heart and his senses to the acquisition of perfection.

ואל יחשוש שלא יוכל לעמוד על מדרגה זו.

And let him not worry that he will not be able to stand upon this level.

כי כשנשקף על דרכי בני-אדם ותהלוכותיהם ונבקש איפה הוא מקום הטעות שלו,

For when we look upon the ways of human beings and their conducts, and we seek where indeed is the place of his error,

הן בעניני התורה והן בעניני העולם,

whether in matters of the Torah or whether in matters of the world,

ואיפה מקום האבדון שלו הן ברוחניות והן בגשמיות.

and where is the place of his ruin, both in ruchniyus and in gashmiyus,

נראה, כי בענינים שאין לשכל שום מבוא בהם ולא נמסרו לשקול הדעת,

It appears that in matters where human intellect has no entry at all, and they were not handed over to the weighing of the mind,

שלא יאזרח, רק שמה יכשל האדם,

For seemingly, only there will a person stumble,

הדבר להיפך, אדרבה, דוקא בענינים אלו נקל לאדם לעמד בנסיון וכל הטעות והמכשול הוא רק בענינים המסורים לשקול דעתו של אדם,

The matter is the opposite, on the contrary, specifically in these matters it is easy for a person to stand in trial, and the entire error and stumbling is only in matters that are handed over to the judgment of a person's own mind,

שצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם."

"that the righteous shall walk in them, and transgressors shall stumble in them."

בעניני התורה אנו רואים,

In matters of the Torah we see,

כי האדם יכשל רק ב"משפטים" ולא ב"חקים",

For a person will stumble only regarding "mishpatim" (rational laws) and not regarding "chukim" (decrees beyond human reason),

ואם כי לפעמים יכשל בחקים,

And even if he will sometimes stumble in the statutes,

הוא רק במשפטים של החקים,

it is only in the judgments of the decrees,

כי אין חק בלא משפט (כמבאר בתורה שפתחה:

For there is no decree without a rational judgment (as is explained in the Torah, which opened:

ואלה המשפטים וסימיה:

"And these are the ordinances" and its mnemonic sign is:

כי תקנה עבד עברי" וחק הוא).

"If you buy a Hebrew servant" and it is a decree).

למשל:

For example:

בענין פרה אדמה לא יכשל האדם בחק שלה,

Regarding the matter of the Red Heifer, a person will not stumble in its decree,

הִינוּ, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה פְּרָה אֲדָמָה כָּלֵל,

That is to say, that he should not perform the service of the Red Heifer at all,

אֲלֹא בַּמִּשְׁפָּטִים שָׁלָה, הִינוּ; בְּעִנְיַן עֲלֵת הָעֵל וּשְׁתֵּי שְׁעָרוֹת,

but rather in her laws, meaning; in the matter of the rising of the yoke and the two hairs,

וְכֵן גַּם בְּאַתְרוֹג, הִרְפִּיז הוּא רַק בַּמִּשְׁפָּטִים,

And so too regarding an esrog, the weakness is only in the judgments,

הִינוּ, בְּעִנְיַן יָבֵשׁ וְכֹדוּמָה.

That is to say, in a matter of dryness and the like.

וְכֵן בְּתַפְלִיז בְּעִנְיַן הָרְבוּעַ:

And so too regarding tefillin, in the matter of the square shape:

וְהוּא, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ נְגִיעַת מָמוֹן בְּזֶה לְהִקָּל בְּדָבָר.

And this is because he has a monetary interest in this to be lenient in the matter.

וְכֵן בְּכָל הַתְּקוּפוֹת, אִם נִרְאָה מִי שֶׁיָּרַד מִמִּדְרָגְתּוֹ, הוּא רַק מִשּׁוּם שֶׁטָּעָה בַּמִּשְׁפָּטִים.

And so too in all eras, if we see someone who has fallen from his spiritual level, it is only because he erred in his judgments.

וּבְבָר אֶמְרוּ חֲזו"ל (סְנֵהֲדְרִין פ"א) עַל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם,

And Chazal have already said (Sanhedrin 21a) regarding Shlomo HaMelech, peace be upon him,

הַחֲכָם מִכָּל אָדָם, שֶׁטָּעָה בְּטַעְמֵי הַמִּצְוֹת,

The wisest of all men, who erred regarding the reasons of the mitzvot,

וְלֹא לֹא גָלְתָה הַתּוֹרָה טַעַם שֶׁל "לֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים" לֹא הָיָה לוֹ מָקוֹם לְטָעוֹת,

And had the Torah not revealed the reason of "he shall not multiply wives for himself," there would have been no room for him to err,

אֲבָל כִּיִּן שֶׁתִּלְתֶּה הַתּוֹרָה הַטַּעַם בְּ"לֹא יִסִּירוּ אֶת לִבָּבוֹ",

But since the Torah hung the reason on "they shall not turn away his heart,"

טָעָה וְאָמַר שֶׁיִּרְבֶּה וְלֹא יִסּוּר.

He erred and said that he would increase [wives] and yet not turn away [his heart].

וְאַף כִּי שֶׁבִּילְדוּתוֹ לֹא סָר,

And even though in his youth he did not stray,

הָיָה לוֹ לִרְאוֹת אֶת הַנּוֹלָד וּלְחַשֵּׁשׁ שֶׁמָּא יִשְׁיֵג הַחֲסָרוֹן לְעֵת זְקֵנוֹתוֹ,

He ought to have foreseen the future and to have been concerned lest the deficiency overtake him at the time of his old age,

אָבֵל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּשֹׂכֶל.

But this is impossible to grasp with the intellect.

וְלוֹ הָלַךְ בְּתַמִּימוֹת אַחֲרֵי הַצְּוִי, לֹא הָיָה בָּא לְיָדֵי כָּהֵן.

And had he but walked in simplicity after the commandment, he would not have come to this.

וְכֵן בְּעֵינֵי סִפְרִים חִיצוֹנִיִּים, שֶׁאָמְרוּ חֲזו"ל:

And so too regarding the matter of external books, of which Chazal said:

"כָּל הַקּוֹרֵא בְּסִפְרֵים חִיצוֹנִיִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא" (שָׁם, דָּף צ').

"Anyone who reads external books has no portion in the World to Come" (there, page 90).

וְכָלֵל זֶה מִפְּרָסָם וּמִסִּבָּתָם אֶצֶל כָּל,

And this rule is famous and agreed upon by everyone,

וְעַקֵּר הַטְּעוֹת הוּא רַק בְּפִרְטוּת,

And the main point of the mistake is only in the particulars,

כִּי "מְקַלּוֹ יִגִּיד לוֹ", כָּל הַמְּקַל יִגִּיד לוֹ,

For "his staff tells him"—whoever is lenient, it tells on him,

אֵת זֶה מוֹצִיא הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ מִן הַכָּלָל,

With this, a person removes himself from the collective,

וּבְזֶה מִבְּטָח הוּא שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בּוֹ רָשָׁם.

And with this, he is assured that it will not make an impression upon him.

וְעוֹד רוֹאִים אֲנִי, שֶׁדוֹקָא עַל הַמִּדּוֹת שֶׁפְּרָסוּמָם כָּל־כָּהֵן גָּדוֹל,

And we see furthermore, that specifically regarding those middos whose publicity is so great,

עַד שֶׁאֶפִּילוֹ הַפְּחוֹת שֶׁבְּפִחוּתֵיהֶם,

to the point that even the lowest of the low,

כְּשִׁיחָרַף אֶת חֲבֵירוֹ לֹא יִגְנֹהוּ,

When one insults his fellow, he should not demean him,

אֲלֹא בְּמָה שֶׁמִּגְנַתּוֹ הַתּוֹרָה כְּמוֹ :

but rather in that which the Torah protects him, as in:

גִּנְבִּי, גִּזְלוֹן, רוֹדֵף אַחֲרֵי הַכְּבוֹד, וְכִשְׁהוּא מְשַׁבְּחֵהוּ לֹא יְשַׁבְּחֵהוּ אֲלֹא בְּמָה שֶׁמְשַׁבְּחֵהוּ הַתּוֹרָה, כְּמוֹ:

a thief, a robber, one who pursues honor, and when he praises him, he should not praise him except with that which the Torah praises him, such as:

עָנוּ, מְטִיב, מַאֲמִין וִירָא אֱלֹקִים, דְּוָקָא עַל מִדּוֹת אֱלוֹ אֲמָרוּ חַז"ל:

Humble, doing good, believing, and fearing Hashem, specifically regarding these middos did Chazal say:

"רובם בגנול וכולם באבק לשון הרע" (ב"ב קס"ח).

"Most of them in theft, and all of them in the dust of lashon hara" (Bava Basra 165a).

הרי לה, שדווקא ביותר משכל ונמסר לשקול הדעת, קרוב הטעות ומצוי המכשול.

Behold, you see from this that specifically in matters that are most intellectual and left to the discretion of human understanding, error is near and stumbling is common.

וכשנעמיק בדבר נמצא, שמשום כך כרוכים הטעות והמכשול רק בדברים המסורים לשקול דעתו של אדם,

And when we delve deeply into the matter we will find, that because of this, error and stumbling are bound up only with those matters that are handed over to a person's own judgment,

משום שדעת האדם מצמצמת היא וכשהוא לוקח את הדבר תחת שקול דעתו,

Because the daas of man is limited, and when he takes the matter under his own judgment,

יולד מזה החסרון והשבוש.

From this, the deficiency and the confusion are born.

לו היתה דעת האדם דעת צלולה בלי שום נגיעה עצמית כלל,

If only the understanding of man were a clear understanding, without any self-interest at all,

היה המשקל שלו מדויק ואפשר היה לסמוך עליו.

His scale was precise, and it was possible to rely upon it.

אבל הלא דעת האדם מטשטשת ומערבט עם רצונותיו וכל המקל יגיד לו:

But is it not so that the da'as of man is blurred and mixed up with his desires, and whatever makes things easier for him is what will speak to him?

כמו שהוא רוצה כן יראה ומאזניו מאזני מרמה הם.

Just as he desires, so will he see, and his scales are scales of deceit.

ולכן אנו מוצאים, ששכל האדם נפרד משכל התורה מקצה אל קצה.

And therefore we find, that the intellect of man is separated from the intellect of the Torah from one extreme to the other.

האדם חושש למסור את עצמו אל התורה שתנההו בכל אשר ילה,

A person is afraid to hand himself over to the Torah, that it should lead him in everywhere he goes,

משום שרואה הוא, שהוא רק נותן ונותן,

Because he sees that he is only giving and giving,

מותר על ממנו וגופו וכלום אינו מקבל מן התורה.

He gives up on what is his and on his very body, and yet he receives nothing from the Torah.

אבל התורה כבר גלתה לנו שהדבר להפך:

But the Torah has already revealed to us that the matter is just the opposite:

שהמקבל הוא הנותן והנותן הוא המקבל.

that the receiver is the giver, and the giver is the receiver.

וזה נראה בהרבה ענינים:

And this is seen in many matters:

האדם מפחד לותר על כבודו להפקירו במקום שנוגע לחלול השם,

A person is afraid to give up on his honor, to make it ownerless, even in a situation that touches upon the desecration of Hashem's Name,

משום שצריך הוא לותר על דבר-מה,

Because he must give up on something,

והתורה אמרה להפך:

And the Torah said the opposite:

"כל הבורח מן הגדלה, הגדלה מחזרת אחריו", כשיברח יקבל.

"Anyone who flees from greatness, greatness pursues him," meaning that when he actually flees, he will receive it.

וכן בענין "שומר מצוה לא ידע דבר רע",

And so too regarding the matter of "He who keeps a mitzvah shall know no evil thing,"

על פי שכל התורה, אם ישמר התורה מלבד שלא יפסיד,

According to the intellect of the Torah, if he keeps the Torah, not only will he not lose out,

עוד ירויח, ושכל הדמיוני של האדם מפחד תמיד פן יפסיד.

he will yet profit, whereas the imaginative intellect of man is always afraid lest he will lose.

וכן גם בענין הבטחון, נדמה לו שמוסר הוא את עצמו אל גזרת השם ואמנם האמת הוא,

And so too regarding the matter of bitachon, it seems to him that he is surrendering himself to the decree of Hashem, but indeed the truth is,

שהוא מקבל את הכל, כמשׁהכתוב:

that he accepts everything, as it is written:

"בָּרוּךְ הַגִּבֹּר יִבְטַח בֹּה", בָּרוּךְ בְּמַצָּבוֹ הַגִּשְׁמִי.

"Blessed is the man who trusts in Hashem," meaning he is blessed in his physical, material situation.

וּמִלְבַּד זֶה הָאִשֶּׁר הוּא, שֶׁהוּא אָדָם כָּזֶה,

And besides this, the true happiness is that he is such a person,

אֲשֶׁר "רַק ה' מְבִטָּחוֹ" וְאִשֶּׁר מַעֲלֵת נַפְשׁוֹ גְּדוּלָּה עַד לֹאִין עֲרָךְ מֵאֲשֶׁר מֵה שְׂמִיכָטָח לוֹ מַצָּבוֹ הַחוּמָרִי כִּמּוֹ שְׂמִעֲלֵת הַגְּבוּרָה שֶׁל הַגְּבוּר,

whose "trust is in Hashem alone," and the joy of his soul's high level is incomparably greater than the joy of having his material situation secured, just as the quality of strength of a mighty man,

הַיָּכוֹל לִנְצַח אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ,

Is he able to conquer the entire world in its entirety,

גְּדוּלָּה מִהֲרוּחַ שִׁישִׁיג בְּעַד זֶה,

is greater than the gain that he will attain on account of this,

אִם מְדִינָה אַחַת תִּתֵּן לוֹ כְּמוֹן הַרְבֵּה בְּעַד מִלְחָמָתוֹ,

If one country would give him much money in exchange for his fighting,

כִּי הַתְּשָׁלוּמִין הֵם רַק מְקָרָה הַמַּעֲיֵד עַל מַעֲלָתוֹ,

For the reward is only an occurrence that testifies to his spiritual level,

אָבֵל מַעֲלָתוֹ נִשְׁאַרְתָּ לוֹ בְּעַצָּם,

But his spiritual level remains with him in his very essence,

וְלָכֵן אָמְרוּ חֲזוֹ"ל:

And therefore, Chazal (our Sages, of blessed memory) said:

"יֵפֶה שָׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבּוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,"

"Better is one hour of teshuvah and good deeds in this world than all the life of the World to Come,"

מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הוּא תְּשָׁלוּמִין וְהַתְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הֵם הַמַּעֲלָה בְּעַצָּם.

Because Olam Haba is merely a payment, whereas teshuvah and good deeds are the actual, essential elevation itself.

וְכֵן אָצֵל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה מְצִינוּ שֶׁתָּבַע שְׂקָשָׁה לוֹ לְנַהֵל בְּעַצְמוֹ אֶת הָעָם וּבִקֵּשׁ עוֹזְרִים לוֹ.

And so too by Moshe Rabbeinu, peace be upon him, we find that he claimed that it was too difficult for him to lead the nation by himself, and he requested helpers for himself.

הוא סבר שההבדל בין העוזרים ובין "לבדו",

He reasoned that the difference between the helpers and "alone",

שבִּלְתִּי הָעוֹזְרִים יֵאָבֵד אֶת כּחוֹ יוֹתֵר מִדָּאי וּבְהִיּוֹת הָעוֹזְרִים לֹא יֵאָבֵד כָּלום,

that without the helpers he will lose his strength excessively, and when the helpers are present, he will not lose anything,

וְאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

And the Holy One, blessed be He, said to him:

וְאַצְלֵתִי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ

And I will separate from the spirit which is upon you

הֵינוּ, שִׁיאֲצֵל מִמֶּנּוּ וְיֵתֵן עֲלֵיהֶם וְלֹא יִשָּׂאֵר אֲצֵלוֹ כָּל הָרוּחַ כְּמוֹ שֶׁהָיָה מִקֵּדָם.

That is, that it should be emanated from him and placed upon them, and there will not remain with him the entire spirit as it was beforehand.

וְהִגַּם שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל:

And even though Chazal have said:

שֶׁבְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה כְּנֵר שֶׁמִּדִּלִּיקִים מִמֶּנּוּ הִרְבֵּה גִּרּוֹת וְאֵינוֹ חֹסֵר כָּלום

that at that very moment he was like a candle from which they light many candles, and it loses nothing at all

אָבֵל הֲלֹא גַם בְּנֵר יֵשׁ אֲכֹחוּשֵׁי מִצְוָה כְּדֹאשְׁכֶּחַן בְּ"נֵר חֲנֻכָּה".

But is there not also regarding a candle a concept of weakening the mitzvah, as we find regarding the "Chanukah candle"?

WHAT TO TAKE FROM IT

We must stop trying to compromise with the street or rely on external social pressures to keep us from. Instead, we need to build a strong, inner connection to Hashem and realize that the yeshiva and the world are completely opposite domains. Let us stop relying on our own biased intellect to make leniencies, and instead submit fully to the clear, uncompromised ratzon of the Torah.